

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет аграрного менеджменту

«15» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛІДЕРСТВО, УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЯМИ ТА КОМАНДНОЮ
ВЗАЄМОДІЄЮ»**

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня програма «Менеджмент»
Факультет (ННІ) Аграрного менеджменту
Розробники: Власенко Т.О., завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, кандидат економічних наук, доцент; Голєва М.С., PhD, асистент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

«СХВАЛЕНО»

Декан факультету аграрного
менеджменту

на засіданні кафедри виробничого
та інвестиційного менеджменту
протокол № 14 від «27» травня 2026 р.

_____ Валерій БОНДАРЕНКО
«15» червня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ Тетяна ВЛАСЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Менеджмент»
_____ Віра БУТЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛІДЕРСТВО, УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЯМИ ТА КОМАНДНОЮ
ВЗАЄМОДІЄЮ»**

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня програма «Менеджмент»
Факультет аграрного менеджменту
Розробники: Власенко Т.О., завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, кандидат економічних наук, доцент; Голева М.С., асистент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, PhD

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Опис навчальної дисципліни Лідерство, управління комунікаціями та командною взаємодією

(до 1000 друкованих знаків)

Навчальна дисципліна «Лідерство, управління комунікаціями та командною взаємодією», зокрема частина 3. «Управління командною взаємодією» полягає у вивченні теоретичних засад створення груп і команд у виробничих організаціях, а також їх взаємодії та управління процесом; ознайомленні з поняттями на основі вивчення предмету; освоєнні методів формування ефективної команди та взаємодії всіх учасників з метою вирішення конкретних практичних завдань у виробничому управлінні; розвитку загальних компетенцій щодо використання лідерських інструментів у професійній діяльності; освоєнні методів та інструментів організації ефективної команди, розподілу ролей та управління командою як цілісною системою; вивченні підходів та застосуванні інструментів для формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі команди.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>073 Менеджмент</i>	
Освітня програма	<i>Менеджмент</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	4
Семестр	8	7
Лекційні заняття	<i>12 год.</i>	<i>4</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>24 год.</i>	<i>8</i>
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	<i>24 год.</i>	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни є опанування здобувачами вищої освіти навичок формування ефективних команд, як однієї з перспективних моделей корпоративного менеджменту, що забезпечує ефективний організаційний розвиток, вивчення сутності та особливостей формування управлінської команди, комплексне і конструктивне використання командних ефектів, розкриття і збагачення можливостей студентів у командній роботі, пояснення причин і виявлення умов позитивної синергії команди.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Лідерство, управління комунікаціями та командною взаємодією»: «Лідерство», «Управління комунікаціями».

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					Заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Сутність та зміст командної взаємодії									
Тема 1. Теоретичні засади формування груп і команд у виробничих організаціях	1-2	10	2	4	4		1		
Тема 2. Робота колективів і команд виробничих організацій	3-4	10	2	4	4		1	2	
Тема 3. Організаційні моделі спільної діяльності в командах. Методики формування ефективної команди	5-6	10	2	4	4			2	
Разом за змістовим модулем 1		30	6	12	12	6	2	4	
Змістовий модуль 2. Групові аспекти командної взаємодії									
Тема 4. Управління командами. Розвиток навичок взаємодії в командній роботі	7-8	10	2	4	4		1		
Тема 5. Відповідальність та мотивація в командному середовищі	9-10	10	2	4	4		1		
Тема 6. Підходи та інструменти формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі	11-12	10	2	4	4			4	
Разом за змістовим модулем 2		30	6	12	12	6	2	4	
Курсова робота			-	-	-				
Усього годин		60	12	24	24	12	4	8	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сутність та зміст командної взаємодії		
1	Тема 1. Теоретичні засади формування груп і команд у виробничих організаціях	2

2	Тема 2. Робота колективів і команд виробничих організацій	2
3	Тема 3. Організаційні моделі спільної діяльності в командах. Методи формування ефективної команди	2
Змістовий модуль 2. Групові аспекти командної взаємодії		
4	Тема 4. Управління командами. Розвиток навичок взаємодії в командній роботі	2
5	Тема 5. Відповідальність та мотивація в командному середовищі	2
6	Тема 6. Підходи та інструменти формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі	2
<i>Разом</i>		12

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сутність та зміст командної взаємодії		
1	Тема 1. Теоретичні засади формування груп і команд у виробничих організаціях	4
2	Тема 2. Робота колективів і команд виробничих організацій	4
3	Тема 3. Організаційні моделі спільної діяльності в командах. Методи формування ефективної команди	4
Змістовий модуль 2. Групові аспекти командної взаємодії		
4	Тема 4. Управління командами. Розвиток навичок взаємодії в командній роботі	4
5	Тема 5. Відповідальність та мотивація в командному середовищі	4
6	Тема 6. Підходи та інструменти формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі	4
<i>Разом</i>		24

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сутність та зміст командної взаємодії		
1	Тема 1. Сутність та зміст командної взаємодії	12
Самостійна робота модуль 1		12
Змістовий модуль 2. Групові аспекти командної взаємодії		
2	Тема 2. Групові аспекти командної взаємодії	12
Самостійна робота модуль 2		12
<i>Разом</i>		24

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проекти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Сутність та зміст командної взаємодії		
Лекція 1. Теоретичні засади формування груп і команд у виробничих організаціях	ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації. ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності. ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	-
Практична робота 1. Теоретичні засади формування груп і команд у виробничих організаціях		20
Лекція 2. Робота колективів і команд виробничих організацій	ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства	-
Практична робота 2. Робота колективів і команд виробничих організацій		20

	<p>ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p> <p>ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p>	
Лекція 3. Організаційні моделі спільної діяльності в командах. Методики формування ефективної команди	<p>ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства</p> <p>ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p> <p>ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p>	-
Практична робота 3. Організаційні моделі спільної діяльності в командах. Методики формування ефективної команди		20
Самостійна робота 1.		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Групові аспекти командної взаємодії		
Лекція 4. Управління командами. Розвиток навичок взаємодії в командній роботі	<p>ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій</p>	-
Практична робота 4. Управління командами. Розвиток навичок взаємодії в командній роботі		20

	<p>лідерства</p> <p>ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p> <p>ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p>	
Лекція 5. Відповідальність та мотивація в командному середовищі	ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	-
Практична робота 5. Відповідальність та мотивація в командному середовищі	<p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства</p> <p>ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p> <p>ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p>	20
Лекція 6. Підходи та інструменти формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі	ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	-
Практична робота 6. Підходи та інструменти формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі	<p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства</p> <p>ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих</p>	20

	інструментів мотивування персоналу організації. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації. ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності. ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	
Самостійна робота 2.		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен		30
Всього за курс		Навчальна робота + екзамен ≤ 100
Курсовий проект/робота	-	-

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Практичні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля.
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час проведення поточного модульного контролю та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Виконані письмові роботи (курсів роботи, реферати тощо) повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Списування під час проведення поточного модульного контролю та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Виконані письмові роботи (курсів роботи, реферати тощо) повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Власенко Т.О., Голева М.С. «Управління командною взаємодією» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 073

«Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент» денної та заочної форм навчання. Київ: НУБіП України. 2025. 163 с.

2. Електронний навчальний курс «Лідерство, управління комунікаціями та командною взаємодією»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2561>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Edmondson A. C. The Fearless Organization: Creating Psychological Safety in the Workplace for Learning, Innovation, and Growth. Hoboken : Wiley, 2019. 256 p.

2. Coyle D. The Culture Code: The Secrets of Highly Successful Groups. New York : Bantam Books, 2019. 304 p.

3. Haas M., Mortensen M. The Secrets of Great Teamwork. Harvard Business Review. 2020. Vol. 98. № 3. P. 70–76.

4. Hackman J. R., Wageman R. A Theory of Team Coaching. Academy of Management Review. 2019. Vol. 44. № 2. P. 269–291.

5. Lencioni P. The Ideal Team Player: How to Recognize and Cultivate the Three Essential Virtues. San Francisco : Jossey-Bass, 2021. 240 p.

6. Pentland A. Social Physics: Teamwork, Collaboration and Innovation in the Digital Age. New York : Penguin Press, 2020. 320 p.

7. Robbins S. P., Judge T. A. Organizational Behavior. 18th ed. Hoboken : Pearson, 2019. 784 p.

8. Salas E., Reyes D. L., McDaniel S. H. The Science of Teamwork. American Psychologist. 2021. Vol. 73. № 4. P. 433–436.

9. Shuffler M. L., Diazgranados D., Maynard M. T. Developing, Sustaining, and Maximizing Team Effectiveness. Organizational Dynamics. 2020. Vol. 49. № 1. P. 1–9.

10. Thompson L. L. Making the Team: A Guide for Managers. 6th ed. Hoboken : Pearson, 2020. 400 p.

11. West M. A. Effective Teamwork: Practical Lessons from Organizational Research. 4th ed. Oxford : Wiley-Blackwell, 2021. 296 p.

12. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 468 с.

13. Виноградський М. Д., Виноградська А. М. Менеджмент організації : навчальний посібник. 3-тє вид. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 512 с.

14. Захарченко В. І., Корсікова Н. М., Меркулов М. М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 448 с.

15. Колот А. М., Герасименко О. О. Соціально-трудова сфера: стан відносин, нові виклики, тенденції розвитку : монографія. Київ : КНЕУ, 2020. 352 с.